

Številka: 521-10/2011-22/ZP-46
Datum: 21. 10. 2011

Javna agencija Republike Slovenije za energijo izdaja na podlagi prvega odstavka 207. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 65/08, 8/10, v nadaljevanju ZUP) 84. in 88. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 - uradno prečiščeno besedilo, 70/80, 22/10 in 37/11 – odl. US, v nadaljevanju EZ), na zahtevo stranke, zastopane po pooblaščenca, za odločanje v sporu med uporabnikom omrežja in sistemskim operaterjem, ki izvira iz dostopa do omrežja, naslednjo

O D L O Č B O

1. Zahteva stranke, se v delu, ki se nanaša na subsidiarno odgovornost lastnika za dolgove najemnice stanovanja in v delu, ki se nanaša na nezakonitost odklopa v letu 2010 **zavrže**.
2. Ugotovi se, da je sistemski operater distribucijskega omrežja zemeljskega plina, s tem, ko je v letu 2010 in 30. 5. 2011, brez predhodnega obvestila stranki, ustavil distribucijo, kršil 36. člen Splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja za geografsko območje Občine Hoče – Slivnica, Mestne Občine Maribor, Občine Miklavž na Dravskem Polju, Občine Rače – Fram, Občine Ruše, Občine Selnica ob Dravi, Občine Starše in Občine Šentilj (Uradni list RS, št. 97/08).
3. Pritožba zoper to odločbo ne zadrži izvršitve.
4. Zahteva za povrnitev stroškov pravnega zastopanja, ki jih je priglasila pooblaščenka stranke, se zavrne.

O b r a z l o ž i t e v:

Javna agencija Republike Slovenije za energijo (v nadaljevanju agencija) je dne 11. 6. 2012 prejela zahtevo za odločanje v sporu s sistemskim operaterjem distribucijskega omrežja zemeljskega plina, družbo (v nadaljevanju sistemski operater), ki izvira iz dostopa do omrežja, stranke (v nadaljevanju stranka), oba stanujoča zastopana po pooblaščenca

V zahtevi za odločanje je stranka navedla, da je sistemski operater zavrnil zahtevo za priključitev stanovanjskega objekta na naslovu stranke z obrazložitvijo, da bo dobava plina omogočena takoj, ko bodo poravnane vse obveznosti do dobavitelja – sistema operaterja. Stranka je navedla, da se neporavnane obveznosti nanašajo na prejšnjega najemnika stanovanjske stavbe na naslovu stranke in da je zavrnitev priključitve na distribucijsko omrežje

nezakonita. V zvezi z navedenim sistemski operater grozi stranki z odpovedjo pogodbenega razmerja, v kolikor mu ne sporoči, na koga se naj glasijo računi za omrežnino. Sistemski operater želi stranki zaračunati omrežnino, kljub temu, da nasprotuje priključitvi na omrežje oziroma ne zagotovi nemotene dobave zemeljskega plina. Stranka zahteva od agencije, da zahtevi ugodi in sistemskemu operaterju naloži, da priključi stanovanje na na distribucijsko omrežje zemeljskega plina ter stranki omogoči nemoten odjem zemeljskega plina.

Stranka je kot dokaze predložila zahtevo po priključitvi z dne 20. 4. 2012, zahtevo za odpravo nezakonnosti z dne 24. 5. 2012, odgovor sistema operaterja z dne 31. 5. 2012 in pooblastilo za zastopanje strank z dne 14. 5. 2012

Po prejemu vloge je agencija najprej preizkusila, ali je vloga dovoljena in vložena pravočasno. Agencija ugotavlja, da je stranka z dopisom z dne 24. 5. 2012 zahtevala odpravo nepravilnosti pri sistemskem operaterju. Sistemski operater je odgovoril z dopisom št. z dne 31. 5. 2012, s katerim je zahtevo zavrnil. Zato je stranka, ki je odgovor prejela 4. 6. 2012, na naslov agencije 11. 6. 2012, po priporočeni pošti, vložila vlogo z zahtevo za odločanje. Tako je ugotovljeno, da je vloga vložena skladno s prvim, tretjim in četrtem odstavkom 88. člena EZ.

Na poziv agencije z dne 22. 6. 2012 se je sistemski operater v dopisu št. pisno izrekel o zahtevi stranke. Sistemski operater je navedel, da agencija ni pristojna za reševanje spora, saj ne gre za prekinitev distribucije temveč za ustavitev dobave zemeljskega plina, za kar je pristojna tržna inšpekcija oziroma bi stranka morala postopati v skladu z 42.a členom EZ. Dalje navaja, da je stranka 29. 4. 2002 s sistemskim operaterjem podpisala pogodbo o dobavi št. za odjemno mesto, katere sestavni del so splošni pogoji za dobavo in odjem zemeljskega plina iz omrežja. Dne 11. 9. 2009 je stranka naslovila na sistema operaterja zahtevo, da račune za porabljen plin naslavlja na najemnico (v nadaljevanju najemnica), pri čemer je šlo le za zamenjavo plačnika računov, pogodbeni odnos pa ostaja med in stranko kot odjemalcem nespremenjen. Sistemski operater je na osnovi neplačevanja računov s strani najemnice redno izstavljal opomine, pri čemer je drugi opomin oz. opomin pred odklopom poslal tudi v vednost lastnikoma, ki pa se na obvestilo nista odzvala, prav tako plačnica računov ni poravnala. je kot dobavitelj na osnovi pogodbenih pogojev pri sistemskem operaterju naročila prekinitev dobave plina. Sistemski operater je prekinil dobavo, pri čemer dostop ni bil prekinjen. Ker zapadle obveznosti niso bile poravnane, je dobavitelj stranki odklonila ponovno dobavo plina. Tudi v kolikor bi najemnica bila v pogodbenem razmerju, sta lastnika subsidiarno odgovorna za izpolnjevanje plačnikovih pogodbenih obveznosti. Agencijo poziva naj zahtevo zavrne kot neutemeljeno. Sistemski operater je odgovoru priložil pogodbo o dobavi in odjemu zemeljskega plina št. z dne 29. 4. 2002, dopis stranke z dne 11. 09. 2009, da naj se računi v bodoče naslavlajo na najemnico, najemno pogodbo z dne 7. 9. 2009, opomin št. z dne 30. 1. 2012, naslovljen na stranko in 2. opomin št. z dne 30. 1. 2012 naslovljen na najemnico stanovanja.

Agencija je v postopku od stranke in sistema operaterja zahtevala posredovanje pogodbe o dostopu, pogodbe o priključitvi, odpovedi navedenih pogodb, izdane račune in opomin pred ustavitvijo distribucije. Stranka je

agencijo v odgovoru z dne 14. 8. 2012 obvestila, da ne razpolaga z odpovedjo pogodbe o dobavi, prav tako odpoved s strani sistemskega operaterja agenciji ni bila posredovana.

Pooblaščenka stranke je na ustni obravnavi dne 21. 9. 2012 navedla, da najemnica stanovanja katerega lastnik je stranka ni plačala stroškov zaradi česar je sistemski operater izklopil stanovanje iz omrežja. Vsi računi od najema dalje so prihajali na najemnico, je zoper najemnico sprožila tudi izvršilni postopek za stroške zemeljskega plina, pri čemer je terjatev pravnomočna. Sistemski operater ponovni priklop pogojuje s plačilom dobavljenega plina, katerega lastnika nista dolžna plačati, saj so računi glasili na najemnico, dobava plina pa je neposredno merljiva in lastnika ne moreta odgovarjati za obveznosti najemnice. Stranka meni, da je postopanje sistemskega operaterja nezakonito, pa vendar je bila primorana sistemskemu operaterju plačati evrov, saj se v stanovanju nahajajo novi najemniki. Prav tako se zdi nezakonit dogodek iz leta 2010, ko je sistemski operater, v času, ko je bila najemnica še v stanovanju, odklopila plin, ter so nato brez soglasja lastnikov prijavili ponoven priklop, ko je najemnica delno poravnala svoje obveznosti. Stranke menijo, da bi za ponoven priklop morali pridobiti njihovo soglasje.

Sistemski operater je navedel, da je stranka še vedno priklopljena na omrežje in da je bila odklopljena le dobava. Stranka je s podpisom izjave o izstavitvi računa oz. prevzemu računa, sistemskega operaterja le obvestila o tem, da naj bodo računi v bodoče izstavljeni na najemnico. S to izjavo pa se stranka ni rešila obveznosti do plačila v primeru neplačil najemnice. Dalje tudi pove, da je v letu 2010 bilo vse plačano in so iz tega razloga stranko ponovno priklopili na zemeljski plin. O odklopu je bila obveščena le najemnica. Sistemski operater še pojasni, da je razlika med ustavitvijo dobave in ustavitvijo distribucije v tem, da se pri ustavitvi dobave pred števcem namesti le majhna plomba, pri ustavitvi distribucije pa se inštalacija začepi in odstrani merilna naprava. Odklop od dobave zemeljskega plina se izvaja preko službe za storitve v katera to izvede po naročilu sistemskega operaterja. Sistemski operater je to naročil zaradi neplačila dobave in omrežnine. V nobenem primeru pa ni šlo za odklop od distribucijskega omrežja. Prav tako predloži dokazilo o ustavitvi dobave zemeljskega plina številka iz katerega izhaja, da je bil datum odklopa 30. 5. 2011. Pooblaščenka stranke predloži še mnenje Ministrstva za prostor in okolje glede pojasnila 24. člena Stanovanjskega zakona z dne 18. 6. 2009. Sistemski operater dodatno še navede, da bo preveril ali drži, da lastnika nista bila obveščena o odklopu in ponovnem priklopu dobave leta 2010. Pooblaščenka stranke doda, da načeloma takšnemu predlogu nasprotujejo, ker v kolikor bo sistemski operater predložil kakršnakoli dokazila, naj le to dokaže, da so bila poslana s priporočeno pošiljko.

Stranka in sistemski operater se na poziv uradne osebe odločijo, da bodo razmislile o možnosti poravnave. Agencijo bodo o svoji odločitvi obvestile v roku 5 delovnih dni. Na obravnavi pooblaščenka stranke priglasila stroške zastopanja. Stroškovnik bo posredovala agenciji v roku 10 delovnih dni.

Sistemski operater je agencijo z elektronskim sporočilom z dne 28. 9. 2012 obvestil, da je bila poravnava s stranko že dejansko sklenjena, takšno stališče utemeljuje z dogovorom s stranko z dne 3. 9. 2012 o predlogu za poplačilo in

vzpostavitvi distribucije in dobave plina. Na podlagi dogovora je stranka plačala evrov dolga, 2/3 dolga pa naj stranka poravnava do 20. 1. 2013, priklop je bil izveden še isti dan brez doplačila. Stranka je plačala dogovorjeni znesek in podala pisno izjavo za plačilo preostalega dolga. Sistemski operater razume podano soglasje in dejansko realizacijo kot dejansko sklenjeno poravnavo, čeprav ni zapisa v obliki poravnave, vztrajanje na še dodatnih ugodnostih pa znak neposlovnega odnosa.

Agencija je preučila zahtevo, vse navedbe strank v postopku ter predložena dokazila. V obravnavani zadevi je bilo potrebno razjasniti predvsem vprašanje, ali je sistemski operater upravičeno odklopil stranko in ali je pri tem šlo za odklop od dobave zemeljskega plina oz. za ustavitev distribucije ter je s tem tudi podana pristojnost agencije. Prav tako je v postopku bilo potrebno razjasniti ali je bil odklop v letu 2010 izveden zakonito in ali je postopanje sistema operaterja do stranke bilo zakonito.

Agencija ugotavlja, da pogoji za poravnavo v smislu 137. člena ZUP niso podani, saj iz sporočila sistema operaterja z dne 28. 9. 2012 ni razvidno soglasje volj niti se sporočilo ne nanaša na sam zahtevek, ki se uveljavlja v tem upravnem postopku. Poravnava je po svoji naravi pogodba, sklenjena pred organom, s katero se stranke v upravnem postopku sporazumejo o zahtevku, ki ga uveljavljajo v postopku. Glede na navedeno poravnava ni bila sklenjena.

K 1. in 2. točki izreka:

Agencija je na podlagi 88. člena EZ pristojna za odločanje o sporih med sistemskim operaterjem in uporabniki omrežja v posamičnih zadevah, ki izvirajo iz dostopa do omrežja.

Agencija ugotavlja, da gre v obeh primerih, ki jih navaja sistemski operater, v primeru odklopa od dobave zemeljskega plina kakor tudi v primeru ustavitve distribucije, za fizično prekinitev dotoka zemeljskega plina do trošil odjemalca. Iz navedenega izhaja, da gre v obeh primerih za ustavitev distribucije kar je tudi v skladu z 24. točko 4. člena EZ, ki opredeljuje dostop do omrežja kot pravico do uporabe omrežja z namenom, da se izpolnijo pogodbe o dobavi. Prav tako ima v skladu z 18. členom Splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja za geografsko območje Občine Hoče – Slivnica, Mestne Občine Maribor, Občine Miklavž na Dravskem Polju, Občine Rače – Fram, Občine Ruše, Občine Selnica ob Dravi, Občine Starše in Občine Šentilj (Uradni list RS, št. 97/08, v nadaljevanju SPDO) končni odjemalec pravico do dostopa do distribucijskega omrežja za izvršitev pogodb o dobavi, razen če mu je v skladu z EZ, drugimi predpisi in s SPDO dostop zavržen. Dobava plina je prodaja zemeljskega plina, ki se izvrši s pomočjo storitve, ki se imenuje distribucija plina.

Sistemski operater lahko v skladu z 76. členom EZ, po predhodnem obvestilu, uporabniku med drugim ustavi distribucijo v primeru, če uporabnik omrežja v roku določenem v tem obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti in ne plača cene za uporabo omrežja v roku, določenem v skladu s splošnimi pogoji za dobavo in odjem energije kakor tudi v primeru, da uporabnik nima dobavitelja.

Agencija ugotavlja, da gre v konkretnem primeru ustavitve dobave, kot jo navaja sistemski operater, za neizvršitev pogodbenih obveznosti dobavitelja s pomočjo

ustavitve distribucije. Agencija svojo ugotovitev še dodatno opira na določbo 78. člena EZ, po kateri je sistemski operater dolžan uporabnika, ki mu je bila ustavljena dobava energije, na njegove stroške ponovno priključiti na omrežje, ko ugotovi, da je uporabnik omrežja odpravil razloge za ustavitev dobave energije, saj iz navedenega prav tako izhaja, da je storitev dobave neposredno povezana s priključitvijo na distribucijsko omrežje.

Glede na navedeno agencija ugotavlja, da storitev dobave ni mogoče ustaviti brez ustavitve distribucije in tako ne more slediti navedbam sistema operaterja o razlikovanju med ustavitvijo dobave in ustavitvijo distribucije, ki naj bi bila v tem, da se pri ustavitvi dobave pred števcem namesti le majhna plomba, pri ustavitvi distribucije pa se inštalacija začepi in odstrani merilna naprava. V primeru spora iz dostopa do omrežja pa je skladno z EZ nedvomno podana tudi pristojnost agencije za odločanje.

Stranka je na ustni obravnavi navedla, da je sistemski operater v letu 2010 izvedel nezakonit odklop in ponovni priklop stranke, s čimer je razširila svoj zahtevek, za katerega pa predhodni postopek skladno z EZ ni bil izveden. Iz navedenega razloga, je agencija zahtevek stranke v tem delu zavrгла, kot izhaja iz prve točke izreka. Ne glede na navedeno pa je agencija postopek nadaljevala po uradni dolžnosti, saj agencija lahko na podlagi sedmega odstavka 88. člena EZ v okviru odločanja v upravnem postopku na prvi stopnji med spori iz dostopa do omrežja ugotovi nezakonitost določenih ravnanj.

36. člen SPDO določa, da v kolikor končni odjemalec v 15 dneh po zapadlosti ne poravna cene za uporabo omrežja, ga sistemski operater pozove k plačilu zapadlih obveznosti v naknadnem roku, ki ne sme biti krajši od 15 dni od prejema opomina. Če končni odjemalec v dodatno določenem roku ne poravna cene za uporabo omrežja, ga sistemski operater obvesti o ustavitvi distribucije zemeljskega plina. Rok od prejema obvestila o ustavitvi distribucije ne sme biti krajši od 15 dni. Po preteku tega roka lahko sistemski operater ustavi distribucijo zaradi neporavnanih obveznosti iz naslova cene za uporabo omrežja.

Glede na izjavo sistema operaterja, da lastniku t.j. stranki v letu 2010, niso pošiljali opominov pred odklopom, niti zahtevali soglasje pred ponovnim priklopom ter dejstva, da sistemski operater kljub temu, da je navedel, da bo preveril ali je bilo lastnikom obvestilo v letu 2010 posredovano, tovrstnega dokazila agenciji ni posredoval, sistemski operater agenciji ni dokazal, da je stranko v letu 2010 obvestil o odklopu in ponovnem priklopu.

Na podlagi vsega navedenega in v postopku predloženega dokazila o ustavitvi dobave zemeljskega plina št., agencija ugotavlja, da je bila stranki dne 30. 5. 2011 ponovno ustavljena distribucija. Ob upoštevanju dejstva, da imata stranka in sistemski operater sklenjeno pogodbo o oskrbi št. z dne 29. 4. 2002, ki zajema pogodbo o dobavi in pogodbo o dostopu in da so pogodbene stranke pogodbe o dostopu, skladno z 18. členom SPDO, sistemski operater in končni odjemalec, agencija ugotavlja, da je stranka nedvomno končni odjemalec, ki pa bi morala biti skladno s SPDO obveščena pred odklopom. Kot izhaja iz ugotovitvenega postopka, je bila s strani sistema operaterja pred ustavitvijo distribucije tudi v letu 2011 obveščena le najemnica, ki pa je skladno z obvestilom z dne 11. 9. 2009, ki ga je sistemskemu operaterju posredovala stranka, le plačnik računov. Slednjemu pritrjuje tudi sam sistemski operater.

Agencija ugotavlja, da stranka, kot končni odjemalec, tudi v letu 2011, pred ustavitvijo distribucije ni bila obveščena z obvestilom pred ustavitvijo saj iz razpoložljivih dokazil, konkretno z dopisom z dne 31. 3. 2011, namreč izhaja, da je sistemski operater o predvideni ustavitvi distribucije, obvestil le najemnico, ki pa je kot je bilo predhodno že ugotovljeno, le plačnica računov. Agencija še dodaja, da si končni odjemalec, ki ni lastnik notranje plinske napeljave, priključene na distribucijsko omrežje, lahko sam uredi dostop, le pod pogojem predhodne predložitve soglasja lastnika kar bi v konkretnem primeru pomenilo, da bi najemnica in sistemski operater morala imeti ustrezno soglasje lastnika t.j. stranke za ponovni priklop na omrežje.

Na podlagi vsega navedenega izhaja, da je sistemski operater v letu 2010 in 30. 5. 2011 kršil določbo 36. člena SPDO, saj obvestilo pred ustavitvijo distribucije končnemu odjemalcu t.j. stranki, ni bilo posredovano. S tem je bila ustavitev distribucije nezakonita in kot taka v nasprotju z 76. členom EZ. Zato je bilo odločeno, kot izhaja on 2. točke izreka te odločbe.

Dalje je bilo v postopku ugotovljeno, da je stranka od sistema operaterja zaradi neplačanih obveznosti prejela opomin št. z dne 30. 1. 2012, ki vsebuje opozorilo, da bo v primeru neplačila v roku 15 dni od prejema tega obvestila kot sistemski operater ustavila distribucijo. Glede na navedeno in izkazana neplačila cene za uporabo omrežja stranke, agencija ugotavlja, da je bil sistemski operater 15 dni po prejemu obvestila stranki upravičen zakonito ustaviti distribucijo zemeljskega plina.

Agencija ni pristojna za presojo neporavnanih obveznosti prejšnjih najemnikov ter obstoja subsidiarne odgovornosti lastnikov. Presoja navedenih obveznosti spada v pristojnost sodišča. Iz navedenega razloga je agencija zahtevek stranke v tem delu zavrgla, kot izhaja iz 1. točke izreka te odločbe.

K 3. točki izreka:

Pritožba zoper to odločbo ne zadrži izvršitve, kot izhaja iz 3. točke izreka te odločbe, na podlagi petega odstavka 258. člena ZUP.

K 4. točki izreka

Pooblaščenka stranke je dne 27. 9. 2012 agenciji priglasila stroške zastopanja višini EUR. Skladno z določbo prvega odstavka 113. člena ZUP gredo stroški, ki nastanejo organu ali stranki med postopkom ali zaradi postopka, med katere sodi tudi pravno zastopanje, v breme tistega, na katerega zahtevo se je postopek začel. V obravnavani zadevi je to stranka. Zato je odločeno, kot izhaja iz 4. točke izreka te odločbe.

Ta odločba je takse prosta skladno z drugim odstavkom 2. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo).

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na Ministrstvo za infrastrukturo in prostor,

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana, v 15 dneh po prejemu odločbe ter je treba plačati takso po tar. št. 2 Zakona o upravnih taksah v znesku 18,12 EUR. Morebitna pritožba se vloži pisno, neposredno ali pošlje po pošti priporočeno ali pa da ustno na zapisnik pri Javni agenciji Republike Slovenije za energijo, Strossmayerjeva 30, 2000 Maribor.